

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2019-09-26

Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län.

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS
2019/1039

Förslag till beslut

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunerna i länet, genom Storsthlm, och region Stockholm har gemensamt tagit fram ett förslag till regional överenskommelse om övergången från den slutna vården på sjukhus till fortsatt vård i den enskildes egna hem eller på särskilt boende.

Syftet med överenskommelsen är att göra övergången mellan regionens och kommunens vård så trygg, säker och effektiv som möjligt. Den ersätter den tillfälliga överenskommelse som gällt sedan lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) trädde i kraft i januari 2018.

Östermalms stadsdelsförvaltning har fått överenskommelsen på remiss för svar till kommunstyrelsens förvaltning senast 27 september.

Förvaltningen ser positivt på överenskommelsen och en förtydligad ansvarsfördelning. Det är också positivt att en styrgrupp för löpande uppföljning av överenskommelsen bildas.

Förvaltningen ser behov av att staden tar ett gemensamt grepp om implementering av överenskommelsen, till exempel vad gäller faktureringsrutiner, avvikelserapportering och statistiska underlag.

Bakgrund

Den 1 januari 2018 trädde lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård (LUS) i kraft. Med utgångspunkt i den nya lagstiftningen har kommunerna i länet, genom Storsthlm, och region Stockholm tagit fram ett förslag till regional överenskommelse för utskrivningsprocessen från somatisk slutenvård inklusive en övergångsregel för utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Östermalms stadsdelsnämnd har fått överenskommelsen på remiss för svar till kommunstyrelsens förvaltning senast 27 september. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldre- och socialnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen. Rådet för funktionshinderfrågor har behandlat ärendet på sitt sammanträde 29 augusti och pensionärsrådet på sitt sammanträde 2 september.

Ärendet

Storsthlm styrelse beslutade den 13 juni 2019 att rekommendera kommunerna att anta Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård i Stockholms län.

Syfte och målsättning

En samordnad process för utskrivning syftar, enligt överenskommelsen, till att ingen ska behöva vara kvar längre än nödvändigt på sjukhus och att den som har behov av sjukhusvård ska få det så länge hen behöver. Den som är utskrivningsklar ska få tillgång till samordnade insatser från öppenvård och kommun så snart som möjligt.

Ansvarsfördelning

Överenskommelsen beskriver och tydliggör parternas respektive ansvar i den samordnade processen för utskrivning:

- Slutenvården ska meddela berörda enheter i öppenvården och/eller kommunen att en patient med behov av fortsatta insatser har skrivits in genom ett utskrivningsmeddelande.
- Slutenvården ska meddela berörda verksamheter att patienten har bedömts som utskrivningsklar.
- Den av regionen finansierade öppenvården ska utse en fast vårdkontakt.

- Samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas den enskilde som behöver insatser från både region och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänstens omsorgsinsatser.
- Den fasta vårdkontakten ska ansvara för att kalla till och säkerställa att SIP genomförs.

Organisation för samverkan och uppföljning

För att främja samverkan kring utskrivning från slutna hälso- och sjukvård finns en länsgemensam samverkansorganisation som leds av den politiska samverkansgruppen Vård i samverkan (VIS). På tjänstemannanivå leds samverkan av en styrgrupp bestående av tjänstemän på ledningsnivå från Region Stockholm, Storsthlm samt ett antal kommuner. Överenskommelsen ska följas upp löpande, plan för former av utvärdering och uppföljning ska tas fram senast under våren 2020 och godkännas av VIS.

Statistiskt underlag

Region Stockholm ska varje månad, från och med november 2019, tillhandahålla statistiskt underlag per kommun över:

- utskrivningsklara dagar samt dagar då det finns ett betalningsansvar. Statistiken ska vara inklusive dag noll.
- andelen oplanerade återinskrivningar per kommun.

Förutsättningar för kommunalt betalningsansvar

En kommun är betalningsansvarig för patienter som bedömts vara utskrivningsklara och som är folkbokförda i kommunen. För att betalningsansvaret ska inträda krävs att:

- den slutna vården har underrättat kommunen om att patienten har skrivits in, samt underrättat berörda enheter i kommunen om att patienten är utskrivningsklar.
- patienten fått en fast vårdkontakt tilldelad av öppenvården (förutsatt att patienten har behov av en kontinuerlig kontakt med öppenvården efter utskrivning).
- den fasta vårdkontakten, i de fall en samordnad individuell planering ska genomföras, kallat till SIP senast tre dagar efter att underrättelse om att patienten är utskrivningsklar har lämnats.

För personer som vårdas inom den psykiatriska slutenvården finns särskilda regleringar i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Kommunen har inte betalningsansvar om personen inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att insatser som den regionfinansierade öppna vården ansvarar för inte finns tillgängliga.

Fristdagar för utskrivningsklara vid somatisk slutenvård

Parterna har kommit överens om en genomsnittlig betalningsmodell där det genomsnittliga antalet dagar räknas utifrån samtliga patienter som skrivits ut, inklusive de patienter som kunnat skrivas ut redan dag noll. (I Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) statistik över genomsnitt i riket exkluderas dag noll).

Parterna är också överens om fristdagarna på sikt bör bli färre. De genomsnittliga fristdagarna, inklusive dag noll, ska därför vara 2,0 fram till och med oktober år 2020. Från och med november år 2020 ska läns-genomsnittet i oktober år 2020 utgöra ny nivå för genomsnittliga fristdagar, förutsatt att det inte är högre än 2,0. Från och med november år 2021 ska de genomsnittliga fristdagarna vara 1,3.

För Stockholms stad ska genomsnittliga dagar beräknas och betalningsansvar fastställas per stadsdel i kommunen och inte för kommunen som helhet.

Fristdagar för psykiatrisk slutenvård

Under perioden 1 januari 2020 till 1 juli 2021, eller fram till dess att ett IT-stöd för informationsöverföring finns tillgängligt för psykiatrins aktörer, gäller särskilda övergångsbestämmelser avseende betalningsansvar för patienter som är utskrivningsklara från psykiatrisk slutenvård. När IT-systemet är infört sker en övergång till samma regelverk som för somatisk slutenvård och sjukvård.

Kommunens betalningsansvar inträder fem kalenderdagar efter det att behandlande läkare har underrättat berörda verksamheter i kommunen att patienten är utskrivningsklar.

Ersättningsnivå

Ersättningen för såväl utskrivningsklara vid somatisk slutenvård som psykiatrisk slutenvård ska följa Socialstyrelsens rekommenderade belopp. År 2019 är detta belopp 7 800 kronor per dygn.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt rekommendationen finns idag inte underlag nog för att fullt ut bedöma de faktiska kostnader som överenskommelsen kommer att medföra för kommunerna. Det finns tillförlitlig statistik för perioden december 2018 till och med mars 2019 för utskrivningsklara personer från somatisk slutenvård. Med utgångspunkt från den perioden görs bedömningen att länets kommuners sammantagna kostnader per år inledningsvis att vara

cirka 30 miljoner kronor. Den beräkningen utgår dock från att samtliga utskrivningsklara är faktureringsbara.

Genomsnittligt antal utskrivningsklara dagar varierar stort mellan kommunerna. Flertalet förväntas enligt rekommendationen inte komma att ha något betalningsansvar. Det finns idag ingen statistik över utskrivningsklara dagar för psykiatrisk slutenvård.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på överenskommelsen och en förtydligad ansvarsfördelning. Det är också positivt att en styrgrupp för löpande uppföljning av överenskommelsen bildas.

Förvaltningen bedömer att överenskommelsen framförallt innebär två förändringarna jämfört med dagens överenskommelse:

- antalet fristdagar minskar och de kommer att utgå från veckodagar istället för vardagar.
- ersättningen kommer att räknas utifrån en genomsnittsmo-
dell istället för att vara kopplad till faktiska individer.

Förvaltningen arbetar aktivt för att kunna erbjuda enskilda en snabb och trygg hemgång från slutenvården och klarar i princip alltid att genomföra det på dagens fem fristdagar. Förvaltningen upplever att det preliminära utskrivningsdatum som slutenvården meddelar ofta ändras och att det försvårar planeringen för hemgång. När antalet fristdagar minskas riskerar det att bli ett mer markant problem.

Idag är varje faktura för utskrivningsklara kopplade till en unik person. Den nya ersättningsmodellen innebär att förvaltningen istället faktureras för ett genomsnitt. Förvaltningen har idag svårt att säkert bedöma konsekvenserna av den förändringen, och ser det som ett viktigt område för styrgruppen att löpande följa upp.

Förvaltningen ser behov av att staden tar ett gemensamt grepp om implementering av överenskommelsen, till exempel vad gäller faktureringsrutiner, avvikelserapportering och statistiska underlag och systemstöd.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Bilagor

1. Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutenvården i Stockholms län.

2. Bilaga till överenskommelsen: Utskrivningsprocessens gemensamma och enskilda åtaganden.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2019-09-09
Marianne Wikander, Ansvarig	2019-09-06